

באחד השיעורים בישיבה התחיל ויכוח בין אחד מבחירי הישיבה לרבי אהרן קוטלר, והתלהטו הרוחות. התקרב רבי אהרן אל התלמיד, ובסערת להט הויכוח קרע את חולצתו של התלמיד... (שם)

מתורתו של הגה"צ רבי נתן ווכטפויגל

רבי נתן היה מדבר הרבה איך שהאדם צריך להכיר את ערך עצמו, והיה מדגיש, שענווה לא נכונה במקום הלא נכון יכולה לגרום חורבן!

"איזהו מכובד המכבד את הבריות" - עד כמה שיש לאדם חשיבות עצמית הוא יכול לכבד את השני ולהעריכו, אבל אם הוא לא מעריך ומחשיב את עצמו ורק מבטל את עצמו, הוא לא יכול להעריך ולכבד את השני. (שם)

"ויעתר לו - ויחתר לו, שהיה חותר בתפילתו לפתוח לו פתח" - כשם שיצחק אבינו היה חותר בתפילתו לפתוח לו פתח של רחמים, כך הקב"ה היה שמוח לפתוח לו פתח, לעשות רצון צדיק. ("לקח טוב" ומדרשים)

שאלו את רבי נתן, מה הפשט במה שאמרו חז"ל (יבמות טז), שאין דומה תפילת צדיק בן רשע לתפילת צדיק בן צדיק. אמר: האדם בתפילתו צריך לחקוק צינור שיוליך את התפילה מהארץ עד שמי שמים. כל תפילה היא מעשה חקיקה נוסף. בן של צדיק יש לו צינור חקוק ובנוי מאביו, משא"כ מי שאינו בן צדיק, הוא צריך לבד לחקוק את כל הצינור, לכן אינו דומה תפילה זו לתפילה זו.

הוסיף רבי נתן: 'אני הקטן משתדל בכל כוחי לא לעזוב את המקום הקבוע שלי בישיבה, אפילו אם כיבדוני בסנדקאות, מבקש אני שהברית תהיה בישיבה אחר התפילה. וכל כך למה? כי כשחופרים צריך לחפור תמיד באותו מקום!' (שם בעניני תפילה)

כל ימי התאמץ להתפלל בישיבה, ומן השמים סייעו בידו שזכה לכך עד לימיו האחרונים עלי אדמות. בשנתו האחרונה היה קם כמה שעות לפני התפילה, כדי להספיק להגיע לישיבה. (שם)

התפילה היא האמצעי לקבל שייכות הכי גדולה עם הקב"ה. לפעמים שומעים אנשים מתלוננים שהם לא מרוצים, שאין להם הנאה בתפילה, חסר להם החוש. אבל באמת תפילה היא אחת ממעלות הנפש שבאדם - "ואשפוך את נפשי לפני ה'" - לכל אדם יש אוצרות ומעיינות שטמונים בנפש. הקב"ה לא מקמץ, נותן את הכל בשלימות, אלא שיש לאדם מחיצות. עיקר עבודת האדם לסלק את המחיצות ולהוציא מן הכח לפועל את האוצרות שיש בו. (שם)

השבוע יחול יום פטירתו של רבי דוד לוריא, הרד"ל, ה' כסלו תרט"ז. גאון יהדות ליטא! עד שלא שקעה שמשו של הגר"א זרחה שמשו! בגיל חמש ידע את כל התנ"ך, רש"י ורד"ק על פה. בגיל עשר ידע כל סדרי משנה על פה

פרקי דרבי אליעזר (פלי"ם): 'עשרים שנה היתה רבקה עקרה. רד"ל: לא רק היא היתה עקרה, אלא גם יצחק היה עקר ולכן לא גירשה. לקח יצחק את רבקה והלך עמה להר המוריה, למקום שנעקד שם והתפלל על ההריון. רד"ל: משמע שרק יצחק התפלל, אכן לקח אותה עמו והתפלל 'שכל בניו שיהיו לי, יהיו מן הצדקת הזו'. ויעתר. רד"ל: הקריב קרבן והתפלל, כפי שהיה בגורן ארוונה. 'כאשר התרוצצו הבנים, מחבליה הגיעה נפשה למות. רד"ל: אמרה כיון שאני בסכנת מיתה חיי קודמין, נצטרך להוציא את הוולדות. הלכה להתפלל במקום טהור. רד"ל: הלכה היא למקום המקדש והתפללה. זתלך לדרוש את ה'. רד"ל: כיון שאמרו לה את סיבת צערה, סבלה צער חבליה, או שבגלל שהתפללה פסקו הצירים.

השבת ב' כסלו יחול יארציית כפול. ביום זה עם ישראל בכלל וישיבת לייקווד בפרט לקו בכפליים. נסתלקו למרומים הגאון מרן רבי אהרן קוטלר, ראש ישיבת קלצק ולייקווד, תשכ"ג והגה"צ רבי נתן מאיר ווכטפויגל, משגיח הישיבה, תשנ"ט

'משיחתו של עבדי אבות אנו מכירים גדלות האבות!' - סיפר הגה"צ רבי נתן ווכטפויגל: "השתתפתי פעם בסעודה לטובת ישיבת לייקווד, שהיתה בבית המלון של ר' בצלאל גולדשטיין (שהיה ממייסדי הישיבה ותומכיה והיה קובע עיתים לתורה בישיבה). שמעתי את אחד מעובדי, גוי, אומר לחברו: 'תדע לך, אני משרת של רבי בצלאל קרוב לשלושים שנה - הצביע על שולחן המזרח בו ישבו רבני הישיבה - ראיתי שהרבנים הללו אנשי פלא ומופת. תמיד הם רבים זה עם זה, לוחמים אחד עם השני כל היום. מתווכחים ללא הפסק, לא רק יום אחד, אלא שבועות, חודשים ואפילו שנים הם עומדים במריבה זה עם זה בבית המדרש ואפילו מחוץ לבית המדרש. אבל הם מחבבים זה את זה ואוהבים אחד את השני. דבר זה הוא פלא, אי אפשר להבין תופעה זו!" ("קובץ שיחות" ח"ו פר' חיי שרה)

"הקול קול יעקב והידים..." (כ"ז כ"ב)

שאל פעם פרופסור מפורסם את הגאון רבי אהרן קוטלר, מדוע כשיש לנו ויכוחים אקדמיים, גם החשובים ביותר, אנו דנים לאט ובנחת, ואילו אצלכם זה בלהט הרוחות, צעקות, זה לא יפה, הרי זה לא מכובד!

ענה לו רבינו: "אם מישוהו ירצה לחתוך לך חתיכה מהלב, אתה לא תתפרץ עליו?! אצלכם זה חיצוני, זה לא נוגע לך, אבל כשאני שומע סברה עקומה, אני מרגיש שחותכים לי את הלב!" (מן השמועה)

המשגיח רבי נתן ווכטפויגל הדביק נייר לבן על החלונות, שלא יראו את צורת הויכוחים בבית הרב! (לקט רשימות" בעניני בהמ"ק)

כאשר האדם יבוא לעולם האמת, ישאלו אותו: 'היו יהודים שסבלו בארץ ישראל, התענו במחנות בסיביר, מה עשית עבורם? היה חורבן בית המקדש, גלות השכינה, מה עשית בשביל זה? והאדם יענה, מי אני ומה אני. אך יאמרו לו בחזרה, הקב"ה שומע תפילת כל פה, ובתפילה אפשר לבקש על הכל ולהשיג את הכל. אם רוצים להשתתף בצרתן של ישראל כראוי. מוכרחים להתבונן בצער שלהם לפחות דקה אחת ביום! כך יוכל להתפלל. (שם)

"ותלך לדרוש את ה'". מפני מה לא הלכה רבקה אל אברהם אבינו?! תשובה: הלכה אצל זקנים, שכל המקבל פני זקן שבדור כאילו מקבל פני שכינה. (שם) לא הלכה למדרשו של אברהם, שלא לצער. (ר"י מיינה)

שמרה רבקה הצער בלבה ולא גילתה ליצחק. אמרה, למה אכה לב צדיק כבר מעתה. הלכה לאברהם ולא גילה לה. הלכה לבית מדרשו של שם, שהשכינה שרויה שם. (מדר"ג) ותלך אל שם ועבר ... ותשאל גם את אברהם על שארע לה. וידרשו כולם את ה', וישׁיבו: 'שני ילדים בבטןך ...' (ספר הישר)

פעם בא אל המשגיח יהודי שבור. אמר לו רבי נתן: "אם אני מבטיח לך שאני אתפלל עליך כל הלילה, תחזק את עצמך". אכן, למחרת בבוקר ביקש המשגיח שיוציאו אותו בברכות השחר. (שם)

לשונות הברכה בפרשה: "תברכך-ואברככה-יברכך-לברך-תברכני-ברכו-ויברכהו-תברך-ומברכך-ברוך-ואברכהו-ברכני-ברכתך-ברכה-ברכת-הברכה". (פ"כ"ו)

המשגיח היה מחלק ברכות רבות. היה מברך שיהיה להם מתיקות בלימוד. היה מברך ילדים קטנים שתזכה להיות גדול בתורה ובראיה.

פעם, אב הביא את בנו הקטן לברכה. הילד התבייש ולא רצה לתת יד... המשגיח אמר בענונותו: "אי אפשר לרמות ילדים קטנים, הם יודעים את האמת..." (שם)

מספרים רבות על כח תפילתו: בחור מהשיבה חזר מפגישה בעיר ניו יורק. בשעה שעמד ברמזור נכנסו לפתע שני כושים לתוך מכוניתו במטרה לשדוד אותו. הם דרשו ממנו כסף, אלא שלא היה עליו כלום. כשהבין הבחור שזה עלול להגמר רע מאד, אמר להם שיש לו יהלום בלייקווד, אם יבואו עמו יתן להם אותו. השניים דנו ביניהם אם להרוג אותו או לא. לבסוף החליטו שאחד מהם ימשיך איתו עד ללייקווד, נסיעה של יותר משעה.

רבי נתן היה ישן בפנימיה כל השבוע. באותה שעה העיר מספר בחורים ואמרו להם: "אחד מבני הישיבה בסכנה, צריכים לומר תהלים!"

כך אמרו עליו תהלים, עד שהבחור הגיע לישיבה עם הכושי. בתחכום קראו למשטרה שתפסה את העבריין וכך הבחור ניצל.

ביום התונתו, שאל הבחור את המשגיח, איך אפשר להחזיר לו, במה יכול לגמול לו. אמר לו המשגיח: "אל תספר את המעשה!"

כעשרים שנה אחר כך, אחד שאל את המשגיח, איך הוא ידע שהבחור בסכנה. רבי נתן השיב בתמימות: "אולי היה לי חלום..." (לקט רשימות" בעניי תפילה)

אוסטרליה - מעשה בשני שותפים יהודים במלבורן, שאחד מהם פשע והלשין על חברו לרשויות המס. עקב כך הודיעוהו שהם באים לבדוק את ספרי העסק. מצבו היה בכי רע, היו ברורות לו תוצאות הבדיקה. הוא פנה אל רבו מימי הישיבה, רבי נתן ווכטפויגל, סיפר על מצבו הקשה וביקש ברכה. המשגיח בירכו ואמר שלא יהיה שום דבר!

באותו יום בו הגיעו פקחי המס, הוא ואחיו שעובדים עמו בעסק לבשו בגדים פשוטים... הוציאו את שולחן העבודה החדש והחזירו את הישן... החוקרים החלו לבדוק בספרים. כאשר הגיעו לדף הכי רגיש. הוא קפא במקומו...

והנה במקום שיסתכלו בעמוד השמאלי, הסתכלו בצד הימני. היה רשום שהוא קנה דלק בתשעים דולר לרכבו הפרטי. 'איך אתה עושה דבר כזה?! זו עבירה'. קבעו לו שלושים דולר קנס והלכו להם...

(נר לשולחן שבת)

רבי דניאל מובשוביץ מקלם היה רגיל לומר: "כל חג יש לו זריחה ויש לו שקיעה. שלושים יום קודם החג כבר חלים דיני החג, זוהי זריחה. וכן לאחר החג נמשכים ההשפעות של החג, זוהי שקיעה!"

אמר רבי נתן ווכטפויגל, ממילא אפשר כבר עכשיו לדבר על חנוכה. חנוכה הוא יום טוב של תורה. הנצחון הוא 'זדים בידי עוסקי תורתך'. עיקר הגלות היה 'להשכיחם תורתך'. זו עיקר העבודה בגלות, לשמור את התורה וחוקיה.

כפי שכתב הרמב"ן, שהקרבת כל זמן שבית המקדש נוהגים, אבל הנרות לעולם פני המזורה יאירו. הברכות שנתתי לך לברך את בני אינם בטלים לעולם. רמזו בזה לנרות בית חשמונאי, שנוהגים אף לאחר החורבן.

(קובץ שיחות" ח"ו פר' ויגש תורת הגלות)

"ואלה תולדות יצחק בן אברהם - כך שנו רבותינו, נר חנוכה אין בודקים עליו אבנים טובות ומרגליות. שאלה, ומה הקשר בין לידת יצחק לנר חנוכה? התשובה: מפני שלידת יצחק נעשה בה נס ..... ונר חנוכה נעשה בו נס".

(כתב יד ילקוט טימני - "תורה שלמה" פר' תולדות)

והדברים אינם מובנים כלל וכלל. "תורה שלמה" הביא לתרץ, שהכוונה "אין בודקים" כדברי הגמרא (שבת כב). שאין מרצים מעות כנגד נר חנוכה. וכאן שאל המדרש מה הקשר לפסוק זה בפרשה? ומתוך מפני שמדבר בענין נס לידת יצחק הביא בענין נס חנוכה. אלא שעדיין לא מובן הקשר בין שני עניינים אלו. אכן מסתבר שהיה נגד עיניהם מדרש יותר ארוך וחסרים פה דברים. (שם)

אפשר להסביר "ואלה תולדות אברהם שהוליד את יצחק". יש לפרסם שיצחק הינו בנו של אברהם, שהרי אברהם הינו בן מאה והוא ושרה היו עקרים, כפי שליציני הדור אמרו 'מאבימלך נתעברה שרה, מפרעה נתעברה'. בא הקב"ה ופרסם שיצחק בנו של אברהם, ציווה למלאך לעשותו דומה לאביו. הפרסום היה גם ב'הניקה בנים שרה', וכן הוא נס חנוכה שיש לפרסמו. וכדי שיהיה ניכר הנס שמדליקים בשביל הנס ולא בשביל שיהיה אור, הלכה היא שאין בודקין לאורו.

(נר לשולחן שבת" מידידי הרה"ג י"ו)

הגה"צ רבי שמואל אהרן לידר היה רגיל לומר בשם ה"שבט מיהודה" לפרש את דברי הגמרא ש"אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו".

פירוש, 'נר' היינו מצוה, כמו שנכתב "כי נר מצוה", 'אור' היינו תורה, כמו שנכתב "ותורה אור". כלומר, אין מברכים על הנר, אין מקיימים את המצוה עד שיאותו לאורה, עד שיכין האדם את עצמו על ידי האור. דהיינו התורה של המצוה, שילמד את דברי התורה של אותה מצוה.

כך לפני כל חג ומועד היה רבי שמואל אהרן עוסק בהלכות המועד, כן היה לפני סוכות חנוכה, פורים פסח ... הכין עצמו על ידי לימוד התורה של אותו המועד.

(מתוך הספר המיוחד "נטעי אש")

בעשו נאמר "איש ידע ציד איש שדה". ואילו יעקב "איש תם ישב אהלים". יש להבין מפני מה לא נאמר גם ביושב אהלים 'איש?' ביאורם של דברים על פי התרגום. התרגום מפרש "איש תם - גבר שלים". האדם השלם. עתה הכל מובן, אין מציאות של שלימות בלי תורה, בלי יושב אהלים, לכן לא נכתב בזה איש.

כפי שאומר רבי פנחס בן יאיר "תורה מביאה לידי זהירות ... זריזות" והמשך הסולם. אם אין תורה, אין לסולם על מה לעמוד!

(נר' חידושו של ידידי הרה"ג י"ו)

"ושמעתי שאברהם היתה לו חרב שהיה חקוק בה שם המפורש, והוא נתנה ליצחק ויצחק נתנה ליעקב. עשו כשהוצרך להלחם עם נמרוד, בא ומכר בכורתו ליעקב בשביל אותה חרב, שהיתה שווה ממון גדול. והלחם והנויד שנתן לו, לא היה אלא כדי לקיים המכר, כדרך העולם, כשעושים סחורה, שנותנים יין שני פעמים או שלש כדי לקיים המקח. ולאחר שנטל יעקב את הבכורה, נצטער עשו מאד. אמר לו אביו: 'על חרבך תחיה', שמכרת את הבכורה בשביל אותה חרב!"

(אמרי נועם" הובא ב"תורה שלמה פר' תולדות הערה ר"ד)